

DA

DA

DA

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 22.3.2011
KOM(2011) 140 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG
SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

Euroens indførelse i Estland

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG
SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

Euroens indførelse i Estland

1. INDLEDNING

Den 13. juli 2010 vedtog Rådet, at Estland opfyldte de nødvendige betingelser for indførelse af euroen¹, og at Estlands dispensation med hensyn til deltagelse i den fælles valuta skulle ophæves med virkning fra den 1. januar 2011.

I lighed med alle de medlemsstater, der har indført euroen efter den første overgangsbølge i 1999-2002, indførte Estland euroen ved hjælp af en såkaldt "big-bang"-metode, hvorved indførelsen af euroen og overgangen til eurosedler og -mønter sker samtidig. En periode på to uger med to valutaer i omløb, hvor både euroen og den estiske kroon havde status som lovligt betalingsmiddel, muliggjorde en gradvis udfasning af pengesedler og mønter i den tidligere nationale valuta. Den vellykkede overgang bekræftede endnu en gang, at en kort periode med to valutaer er tilstrækkelig, hvis overgangen er ordentlig forberedt². Et stort flertal af esterne (87 %) opfattede overgangen som smidig og effektiv³.

Denne meddelelse dækker de vigtigste aspekter af overgangsprocessen, herunder især forberedelserne til overgangen til eurosedler og -mønter, perioden med to valutaer i omløb, foranstaltninger til at forhindre prismisbrug og fejlagtige prisopfattelser, tendenser i prisudviklingen og prisopfattelser samt kommunikation om euroen. I relevante tilfælde drages konklusioner, som kan være værdifulde ved fremtidige overgange til euroen.

2. OVERGANGEN TIL EUROEN

2.1. Forberedelserne til overgangen til eurosedler og -mønter

Kontantombytningen er formentlig den mest synlige del af valutaombytningen, idet stort set alle finansielle institutioner, virksomheder og borgere berøres. Forudsætningen for en vellykket overgang beror på, at alle berørte parter forsynes ordentligt med eurosedler og -mønter, og på, at banker og virksomheder er ordentlig forberedt på en stor ekstra arbejdsbyrde.

Til at erstatte de estiske kroonsedler og -mønter, der var i omløb, og sikre de nødvendige logistiske lagre lånte Estlands centralbank (Eesti Pank) ca. 45 mio. eurosedler af eurosystemet

¹ Rådets afgørelse (2010/416/EU) af 13. juli 2010 i henhold til traktatens artikel 140, stk. 2, om Estlands indførelse af euroen den 1. januar 2011, EUT 196 af 28.7.2010, s. 24.

² Slovakiet og Slovenien havde også en periode på to uger med to valutaer i omløb, mens der i Malta og Cypern var tale om en måned. Medlemsstaterne i den første bølge indførte euroen i henhold til "Madrid-scenariet", som indebærer en overgangsperiode på tre år (et år for Grækenlands vedkommende).

³ Flash Eurobarometer 309, feltarbejde udført i januar 2011, kan ses på: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_en.htm

og bestilte ca. 194 millioner mønter (med den estiske nationale side) hos Finlands Mønt efter et offentligt udbud.

Eesti Pank indledte **forhåndsudsendelsen** (dvs. forsyningen af eurokontanter til kreditinstitutter forud for overgangen) af euromønter i midten af september og af eurosedler i midten af november. Alle transporter i forbindelse med forhåndsudsendelsen, herunder mønttransporter og forsyninger til pengeautomater, blev eskorteret af politiet, hvilket garanterede en høj grad af sikkerhed. I alt blev der leveret pengesedler til en værdi af 187 mio. EUR (10,5 millioner sedler) og mønter til en værdi af 28 mio. EUR (85 millioner mønter) til de ti forretningsbanker, der havde indgået aftaler om forhåndsudsendelse med Eesti Pank, svarende til omkring 23 % af mængden af de sedler, der blev lånt af eurosystemet og 44 % af de bestilte mønter. Den samlede værdi af de eurosedler, der blev forhåndsudsendt indtil årets udgang, udgjorde 34 % af den samlede værdi af kroonsedler i omløb ved udgangen af oktober 2010, mens den samlede værdi af forhåndsudsendte mønter udgjorde næsten tre gange værdien af kroonmønter i omløb. Den store andel af forhåndsudsendte mønter afspejler ændringen i forholdet mellem sedler og mønter efter indførelsen af euroen (kroonmønterne blev ikke anvendt ret meget i forhold til euromønterne).

Forhåndsvideresendelsen (dvs. kreditinstitutternes forsyning af virksomheder og borgere med eurokontanter forud for overgangen) af euromønter begyndte den 15. september og af eurosedler den 1. december. Ca. 5 300 virksomheder havde indgået en aftale om forhåndsvideresendelse med en bank og blev forsynet med næsten 9 % af værdien (18 % af mængden) af de forhåndsudsendte sedler og 52 % af værdien (51 % af mængden) af de forhåndsudsendte mønter. I alt blev 14,4 % af værdien af de forhåndsudsendte sedler og mønter distribueret til virksomheder før eurodagen, hvilket er et højt tal i forhold til de fleste af overgangene til euroen efter 2002. I Slovenien udgjorde forhåndsvideresendelsen kun 2,4 % af værdien af de forhåndsudsendte sedler og mønter, mens den i både Cypern og Malta kun lå på omkring 1 %. I modsætning hertil blev der i Slovakiet forhåndsvideresendt i alt 27,8 % af de forhåndsudsendte sedler og mønter.

Forhåndsvideresendelsen omfattede også 86 000 **detailhandlersæt**⁴ med euromønter, som var blevet forberedt af den største pengetransportør og distribueret til erhvervskunder enten direkte eller via bankerne. Sammenlignet med overgangene til euroen efter 2002 er det det største antal, der hidtil er solgt i absolutte tal, og det næststørste i forhold til befolkningen. Det er vigtigt, at der er et tilstrækkeligt antal detailhandlersæt, således at detailhandlerne bliver i stand til udelukkende at give byttepenge i euro under overgangen.

Det forholdsvis høje niveau for forhåndsvideresendelse blev opnået til trods for, at de estiske banker ikke benyttede de nye forenklede ECB-regler for forhåndsvideresendelse, som blev vedtaget i juni 2008⁵. Ifølge Eesti Pank og forretningsbankerne skyldtes dette flere faktorer: a) af årsager, som vedrørte den estiske lovgivning, anså bankerne ikke penge, som var spærret på kundens konto, for at være tilstrækkelig god sikkerhed (i tilfælde af insolvens); b) bankerne mente, at det var lettere at anvende de samme regler for alle virksomheder uanset størrelsen, idet det også var muligt at forhåndsvideresende til små virksomheder i henhold til standardreglerne, og det blev også anset for at være mere fleksibelt, fordi den forenklede procedure kun kan anvendes i de sidste fem kalenderdage før overgangen til euroen;

⁴ Der var to typer, én med en værdi på 111 EUR (8 møntruller) og én på 198 EUR (15 møntruller).

⁵ ECB's retningslinje (ECB/2008/4) af 19. juni 2008 om ændring af retningslinje ECB/2006/9 om visse forberedelser til overgangen til eurosedler og -mønter og om forhåndsudsendelse og forhåndsvideresendelse af eurosedler og -mønter uden for euroområdet.

c) endelig blev det med hensyn til information og kommunikation anset for at være lettere kun at have en enkelt type aftale.

Forretningsbankerne tilbød endvidere privatpersoner omveksling af kroon til euro til omregningskursen og uden gebyr eller begrænsninger⁶ i det beløb, der skulle veksles, i alle filialer, som tilbød kontanttjenester, fra og med den 1. december 2010. Denne tjeneste vil fortsætte indtil udgangen af juni 2011 og derefter inden for et mere begrænset net af filialer indtil udgangen af december 2011.

De estiske myndigheder bestilte oprindeligt 600 000 **minisæt** med euromønter (42 mønter med en nominel værdi på 12,79 EUR)⁷, dvs. mere eller mindre ét sæt pr. husstand, som var til salg i banker og postkontorer fra den 1. december. Der er flere grunde til, at minisættene er vigtige: a) de hjælper borgerne med at vænne sig til den nye valuta, b) de er et vigtigt kommunikationsværktøj, og c) de reducerer detailhandlernes behov for at give byttepenge i de første dage efter overgangen. Minisættene viste sig at være en stor succes, og der blev solgt 247 000 sæt alene i de første tre dage. Der blev derefter bestilt yderligere 100 000 sæt, men dette ser nu ud til ikke at have været nødvendigt, idet der pr. 31. december var blevet solgt 510 000 sæt, dvs. mindre end det oprindeligt bestilte antal. Dette bekræfter standardhenstillingen om, at der som tommelfingerregel skal bestilles ca. et minisæt pr. husstand for at tilfredsstille efterspørgslen.

Ifølge en undersøgelse, som Kommissionen foretog to dage før overgangen⁸, var en stor del af esterne allerede i besiddelse af eurosedler og –mønter før overgangen: 50 % havde eurosedler (62 % efter en rejse til udlandet, 35 % efter en veksling i en bank i Estland), og 62 % havde euromønter (63 % efter en rejse til udlandet og 38 % fra et minisæt).

Forhåndsudsendelsen til banker og forhåndsvideresendelsen til virksomheder og borgere i Estland var godt forberedt og velorganiseret.

Detailhandlerne i Estland blev godt forsynet med eurosedler og –mønter forud for overgangsdagen. Dette omfattede levering af et stort antal detailhandlersæt med euromønter til erhvervskunder, hvilket er en god praksis, når det skal gøres lettere for detailhandlerne at give byttepenge udelukkende i euro under overgangen til eurosedler og –mønter.

Borgerne blev også godt forsynet med eurosedler og –mønter forud for overgangen. Den gebyrfri omveksling i forretningsbankerne forud for overgangen var et vigtigt initiativ i så henseende og en god praksis. Der blev endvidere fremstillet et tilstrækkeligt stort antal minisæt med euromønter, som blev distribueret via banker og postkontorer, hvilket er vigtigt, når borgerne skal vænne sig til deres nye valuta forud for overgangen, og det er også nyttigt som et kommunikationsværktøj vedrørende overgangen og med hensyn til at reducere detailhandlernes behov for at give byttepenge i de første dage efter overgangen.

⁶ Af praktiske grunde kunne det være nødvendigt med et forhåndsvarsel for store kontantbeløb, som skulle omveksles.

⁷ Minisættene blev solgt med en lille rabat: 200 kroon i stedet for 200,12 kroon.

⁸ Flash Eurobarometer 308, 30. december 2010, som kan ses på:
http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_en.htm

2.2. Perioden med to valutaer i omløb

Estland valgte en periode med to valutaer i omløb på to uger (1.-14. januar).

Omstillingen af de 867 pengeautomater i landet forløb uden problemer, og de distribuerede stort set alle eurosedler fra og med den første time den 1. januar. De distribuerede hovedsagelig pengesedler med de laveste værdier (5-, 10- og 20-eurosedler) bortset fra pengeautomater, som erfaringsmæssigt havde en stor omsætning, og hvor der også blev anvendt 50-eurosedler. Det forhold, at der i pengeautomaterne generelt blev anvendt sedler med de laveste værdier, var vigtigt for at undgå, at detailhandlerne løb tør for byttepenge. Betalingsterminalerne til kortbetalinger i forretningerne blev med held omstillet til euro i god tid forud for åbningen af forretningerne den 1. januar, og det samme gjaldt for it-systemerne som helhed. Interbankbetalinger i euro foregik uden problemer fra og med årets første bankdag.

De fleste bankfilialer var åbne og tilbød kontanttjenester lørdag den 1. og søndag den 2. januar, og postkontorerne var åbne hele ugen i perioden med to valutaer i omløb. Muligheden for at veksle kroonsedler og -mønter til euro uden gebyr i mere end 180 postkontorer rundt omkring i landet mellem den 1. og 15. januar var en vigtig foranstaltning, som gav befolkningen lettere adgang til omveksling af kontanter, især i fjerntliggende områder og i landområder.

Pengetransporterne forløb som planlagt i nært samarbejde med politiet, hvilket garanterede en høj sikkerhed.

Tilstrømningen af kunder til bankerne var beskeden i weekenden den 1.-2. januar, men fra mandag den 3. januar og i hele perioden med to valutaer i omløb lå antallet af skrankeekspeditioner ca. 3-5 gange højere end normalt med det højeste tal i de første to hverdage i det nye år. Antallet af skrankeekspeditioner i postkontorerne toppede ligeledes i de første to hverdage, dvs. den 3. og 4. januar.

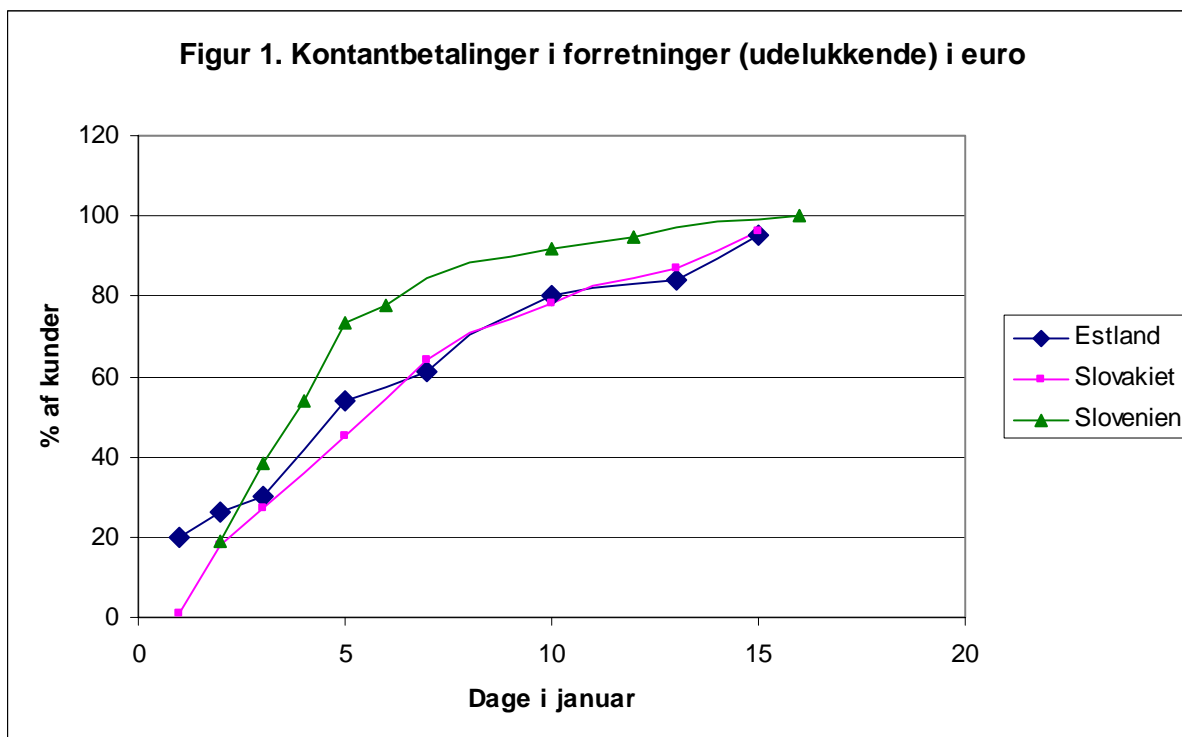
Som følge af en omhyggelig planlægning klarede bankerne og postkontorerne den ekstra arbejdsbyrde uden problemer i perioden med to valutaer i omløb, selv om der uundgåeligt var en vis kødannelse i de første hverdage i det nye år. Ifølge en undersøgelse, som Kommissionen foretog mellem den 16. og 20. januar⁹, havde 95 % af de adspurgte ikke haft problemer, når de skulle veksle kroonsedler og -mønter eller hæve eurosedler og -mønter i bankerne i den første uge i januar. Dette er et rigtig godt resultat i sammenligning med de fleste af de seneste overgange til euroen¹⁰.

I figur 1 nedenfor ses udviklingen i kontantbetalinger foretaget udelukkende i euro i perioden med to valutaer i omløb i Estland i forhold til Slovakiet og Slovenien.

⁹ Flash Eurobarometer 309, som kan ses på:

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_en.htm

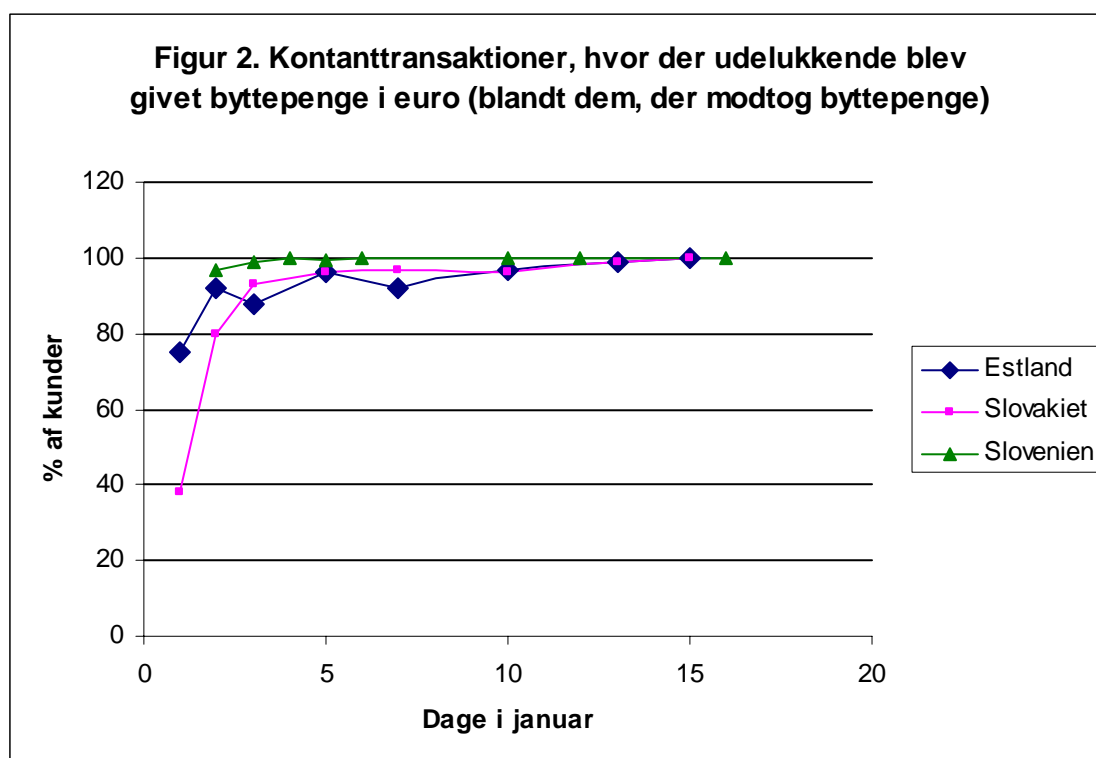
¹⁰ Det tilsvarende tal var 90 % i Slovakiet, 88 % i Cypern, 85 % i Malta og 96 % i Slovenien.

En forholdsvis stor andel af offentligheden (20 %), som betalte med kontanter¹¹, betalte udelukkende med eurosedler og –mønter allerede den 1. januar (hvor de store supermarkedskæder var åbne). Den 5. januar betalte et flertal (54 %) udelukkende med eurosedler og –mønter, og andelen af betalinger, der udelukkende blev foretaget med eurokontanter, blev derefter ved med at stige indtil slutningen af perioden med to valutaer i omløb. Bortset fra en hurtigere start fulgte udviklingen i betalinger, der udelukkende blev foretaget i eurokontanter, mere eller mindre samme kurs som under den tidligere overgang i Slovakiet, men den var langsommere end i Slovenien (samt i Malta og Cypern til trods for deres periode på én måned med to valutaer i omløb).

Detailsektoren klarede også fint udfordringerne ved overgangsprocessen og håndteringen af to valutaer på samme tid. Detailhandlerne blev godt forsynet med eurokontanter, og der blev ikke meldt om nogen større problemer med kødannelse. Som det fremgår af figur 2 nedenfor, gav detailhandlerne allerede den 1. januar udelukkende byttepenge i euro i 75 % af alle kontanttransaktioner. Dette tal steg hurtigt til 92 % søndag den 2. januar (hvor mange store forretninger var åbne). Mandag den 3. januar faldt dette tal en smule til 88 %, men steg hurtigt den efterfølgende dag. Årsagen til denne midlertidige nedgang er ikke kendt, men kunne skyldes små og/eller fjerntliggende detailhandlere, der åbnede efter weekenden, og som var mindre godt forsynet med eurokontanter.

¹¹ Omkring ¾ af kunderne betalte med kontanter og ¼ med kort ifølge den undersøgelse, der henvises til ovenfor.

Den undersøgelse, som Kommissionen foretog efter udløbet af perioden med to valutaer i omløb, viser, at et meget stort flertal af esterne (87 %) opfattede overgangen som smidig og effektiv.

2.3. Inddragelse af den tiloversblevne nationale valuta

En stor del af de estiske kroonsedler og -mønter i omløb blev inddraget før overgangen til euroen. Ved udgangen af december 2010 var værdien af kroon i omløb faldet med ca. 40 % i forhold til december 2009 (fra 9,7 mia. til 5,8 mia. EEK). I januar 2011 blev der inddraget yderligere 4,1 mia. kroon, hvilket reducerede værdien af den tiloversblevne tidligere valuta til 1,7 mia. EEK (ca. 340 millioner mønter og 35 millioner sedler) eller 18 % af værdien i omløb i december 2009. Gamle pengesedler destrueres (makuleres), og gamle mønter inddrages og sælges som skrotmetal.

Overgangen til euroen i Estland var velforberedt og gnidningsløs.

Pengeautomater og betalingsterminaler blev omstillet i tide, og banker og postkontorer klarede fint den ekstra arbejdsbyrde i perioden med to valutaer i omløb. Detailhandlerne klarede uden problemer udfordringerne i forbindelse med overgangsprocessen og håndteringen af to valutaer på samme tid. De blev godt forsynet med eurokontanter, og et stort flertal gav allerede fra den første dag efter overgangen byttepenge udelukkende i euro.

I forbindelse med fremtidige overgange bør det understreges, at det er vigtigt, at detailhandlerne giver byttepenge udelukkende i euro, således at den gamle valuta hurtigst muligt kan tages ud af omløb.

Overgangen til euroen i Estland bekræfter erfaringerne fra de tidligere overgange efter 2002, nemlig at en periode på to uger med to valutaer i omløb er tilstrækkelig, hvis den

3. BESTRÆBELSER PÅ AT FORHINDRE PRISMISBRUG OG FEJLAGTIGE PRISOPFATTELSER

Det estiske forbrugerbeskyttelsesnævn overvågede den korrekte anvendelse af reglerne om dobbelt prisangivelse, afrundingsreglerne og aftalen om fair prissætning.

Den obligatoriske **dobbelte prisangivelse** i estiske kroon og euro begyndte den 1. juli 2010 og varer indtil den 30. juni 2011. I de seks måneder i 2010 kontrollerede de 25 inspektører fra forbrugerbeskyttelsesnævnet omkring 4 250 virksomheder og pålagde en bøde i 288 tilfælde (til en samlet værdi af næsten 12 000 EUR). Den hyppigst forekommende fejl var en matematisk ukorrekt afrunding, om end dette som oftest kun drejede sig om én eurocent. Den næsthypigste fejl var en delvis manglende prisangivelse i euro, efterfulgt af anvendelsen af en ukorrekt vekselkurs og en fuldstændig mangel på prisangivelse i euro. Kontrolresultaterne forbedredes gradvis fra en andel på 47 % af de kontrollerede virksomheder, som udviste en række mangler og fejl i juli, til 11 % i december.

Forbrugerbeskyttelsesnævnet indgik endvidere aftaler med NGO'er (bl.a. pensionistorganisationer) og med de lokale myndigheder i Tallinn om overvågning af gennemførelsen af reglerne om dobbelt prisangivelse. NGO'erne kontrollerede i alt 980 virksomheder og konstaterede fejl i 283 tilfælde i september og december 2010.

Navnene på virksomheder, der ikke anvender reglerne om dobbelt prisangivelse korrekt, offentliggøres en gang om ugen på forbrugerbeskyttelsesnævnets websted.

Esterne mente som helhed, at dobbelt prisangivelse er nyttig, når de skal foretage prissammenligninger, og når de skal vænne sig til at tænke i deres nye valuta. Ifølge en undersøgelse foretaget af Kommissionen i januar¹² mente næsten 9 ud af 10 (88 %), at de dobbelte prisangivelser er meget eller forholdsvis nyttige. Mere end 80 % mente endvidere, at de altid (34 %) eller for det meste (49 %) blev anvendt korrekt, hvilket svarer til resultaterne fra de seneste overgange til euroen.

På spørgsmålet om prisomregninger var 59 % af esterne af den opfattelse, at prisomregningen til euro sommetider (38 %), ofte (13 %) eller meget ofte (8 %) var uretfærdig. Dette resultat ligger et sted midt imellem resultaterne fra de tidligere overgange, idet slovenerne og cyprioterne var mere kritiske og malteserne mindre kritiske (mens slovakkerne var tilbøjelige til at være mere splittede end esterne – enten mere kritiske eller mere positive).

Forbrugerbeskyttelsesnævnet overvåger også gennemførelsen af **aftalen om fair prissætning**, som blev iværksat den 28. august og styres af det estiske handels- og industrikammer. Den er inspireret af de frivillige initiativer, der blev anvendt med stor succes i forbindelse med tidligere overgange til euroen. Parterne i aftalen (f.eks. detailhandlere, finansieringsinstitutter, lokale myndigheder, internetbutikker) forpligter sig til ikke uberettiget at forhøje deres priser under overgangen til euroen og overholde overgangsreglerne. De, der har tilsluttet sig aftalen, har ret til at anvende et mærkat med et særligt logo.

¹² Flash Eurobarometer 309.

Ved udgangen af december havde 526 enheder, herunder 16 lokale myndigheder, tilsluttet sig aftalen, og logoet blev anvendt i deltagernes mere end 2 800 salgs- eller aktivitetssteder samt i deres annoncering. Ifølge det estiske handelskammer er det den hidtil største frivillige aftale i Estland med hensyn til antallet af deltagende juridiske enheder. Aftalen om fair prissætning er et meget vigtigt initiativ, når det drejer sig om at forebygge, at der eventuelt sker prismisbrug og forhindre, at der opstår en fejlagtig opfattelse af prisudviklingen. I forhold til antallet af registrerede salgssteder i Estland (ca. 28 000) og erfaringerne fra de seneste overgange til euroen ser der imidlertid ud til at have været plads til en yderligere udvidelse af ordningens dækningsområde¹³.

Ved udgangen af januar havde forbrugerbeskyttelsesnævnet modtaget 10 klager over mulige overtrædelser begået af virksomheder, som rent faktisk deltog i aftalen. I 4 tilfælde blev der ikke konstateret nogen overtrædelse, mens 6 sager i øjeblikket er ved at blive undersøgt.

Estland har indført dobbelte prisangivelser og en aftale om fair prissætning i overensstemmelse med Kommissionens henstillinger¹⁴. Myndighederne bør fortsat sikre sig, at alle klager fra borgerne undersøges omhyggeligt, og fortsat overvåge den korrekte anvendelse af aftalen om fair prissætning, så længe den er i kraft.

4. TENDENSER I PRISUDVIKLINGEN OG PRISOPFATTELSER

4.1. Tendenser i prisudviklingen

Overgangen til euroen skete efter en periode med stigende inflation i Estland. Navnlig energi- og fødevarerpriserne steg stærkt i 2010, og forskellene i forhold til nabolandene eller euroområdet som helhed kan kun delvis forklares ved skatte- og afgiftsmæssige ændringer og det stærke økonomiske opsving.

Ser man på prisudviklingen efter overgangen til euroen, er der visse foreløbige tegn på, at overgangen havde en forholdsvis beskeden indvirkning på forbrugerpriserne i januar. Ifølge Estlands statistiske kontor var det indenlandske forbrugerprisindeks uændret i januar i forhold til december 2010. Priserne på elektricitet, energi til opvarmning, brændstof samt beklædning og fodtøj havde den største modererende virkning, delvis som følge af sæsonbestemte faktorer. Ifølge Estlands nationalbank steg prisen på fritids- og sportsaktiviteter, restaurantbesøg og husholdningstjenester betydelig mere end i januar i tidligere år. Efter offentliggørelsen af HICP-dataene for de første måneder af 2011 vil der blive mulighed for en yderligere analyse af prisudviklingen i forbindelse med overgangen til euroen.

4.2. Prisopfattelser

Ifølge en nylig undersøgelse foretaget af Kommissionen (januar 2011)¹⁵ mente et flertal af esterne (55 %), at euroen ville øge inflationen i deres land (i forhold til 66 % af cyprioterne, 52 % af slovenerne, 37 % af malteserne og 19 % af slovakkerne umiddelbart efter deres

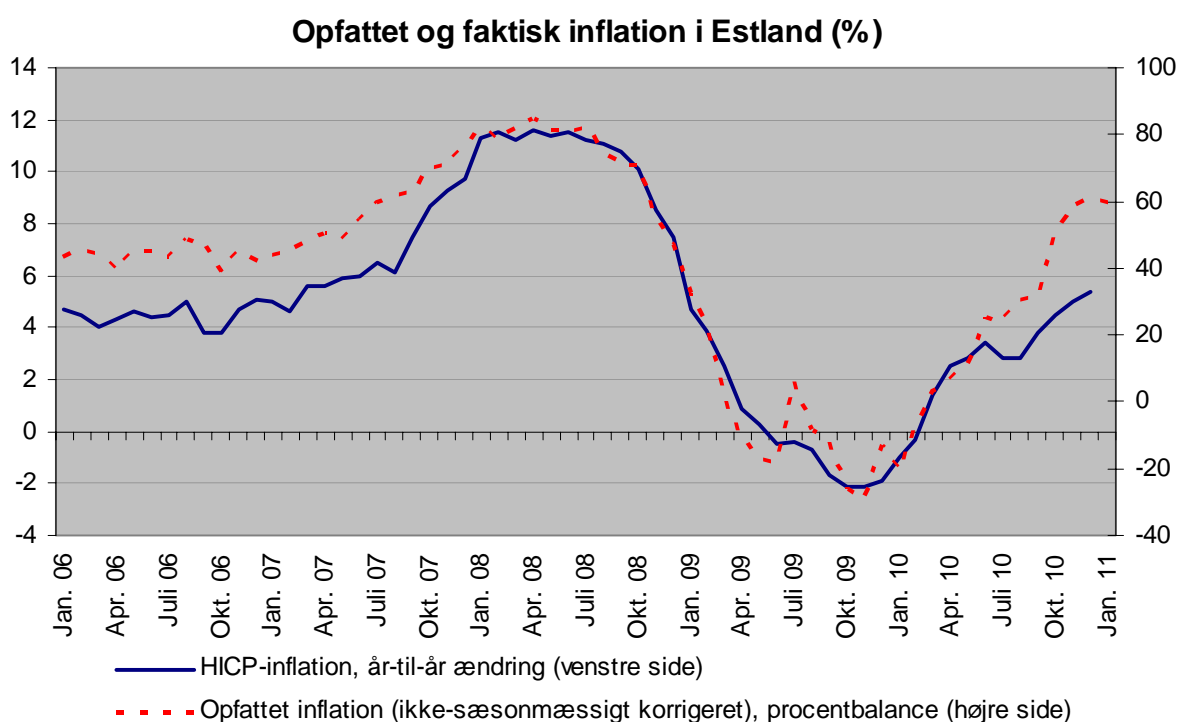
¹³ Ca. 7 600 virksomheder var omfattet af den tilsvarende ordning i Cypern, ca. 7 900 i Malta og ca. 20 000 salgssteder i Slovakiet.

¹⁴ Kommissionens henstilling om foranstaltninger til at lette fremtidige overgange til euroen, EUT L 23 af 26.1.2008, s. 30. Obligatoriske prisangivelser skal imidlertid først begynde, når Rådet har fastsat den uigenkaldeligt fastlåste omregningskurs, og ikke før.

¹⁵ Flash Eurobarometer survey 309.

respektive overgange til euroen), mens kun 21 % var af den opfattelse, at deltagelsen i euroområdet ville hjælpe Estland med at fastholde prisstabilitet.

Overgangen til euroen skete på et tidspunkt, hvor den opfattede inflation var støt stigende i forhold til de historisk lave niveauer i 2009. Inflationsopfattelserne ligger normalt tæt på udviklingen i HICP-inflationen i Estland, men opfattelserne ser ud til at være steget hurtigere end den faktiske inflation i anden halvdel af 2010 (se nedenstående figur). Januartallene fra den fælles forbrugerundersøgelse viser, at den opfattede inflation fortsat var for opadgående, og i sæsonkorrigerede termer nåede den 63,6 procentpoint i januar i forhold til 59,6 procentpoint i december (den ikke-sæsonkorrigerede måling faldt fra 61,1 til 59,6). På baggrund af den stigende HICP-inflation er det vanskeligt at fastslå, hvilken specifik virkning overgangen til euroen har haft på inflationsopfattelserne.

5. KOMMUNIKATION OM EUROEN

I den endelige udgave af "Kommunikationsstrategi med henblik på indførelse af euroen i Estland", som blev godkendt af det nationale udvalg for overgangen til euroen den 15. marts 2010, fastlægges retningslinjerne for informationskampagnen vedrørende indførelsen af euroen. Den kvantitative målsætning bestod i at sikre, at 90 % af alle borgere var velinformeret om de praktiske aspekter af overgangen til euroen, og at 65 % støttede indførelsen af euroen.

De estiske myndigheder fastsatte tidspunktet for indledningen af langt de fleste af de storstilede kommunikationsforanstaltninger efter vedtagelsen af den formelle ØKOFIN-afgørelse den 13. juli 2010. Undtagelserne var et eurowebsted og et vist antal præsentationer og pressekontakter. Aktiviteterne tog fart efter sommeren, hvor de estiske myndigheder hurtigt gennemførte kommunikationsplanerne, omfattende en afbalanceret blanding af direkte kontakter med borgerne (f.eks. direct mailing, seminarer, udstillinger) og

massemedieværktøjer (trykte publikationer, radio- og tv-spots) og med vægt på de praktiske aspekter af den forestående overgang. De estiske myndigheder fulgte Kommissionens råd om at være særlig opmærksom på sårbare befolkningsgrupper, minoriteter og virksomheder. Det numeriske mål for omfanget af overgangsrelaterede informationer blev nået et godt stykke tid forud for den faktiske overgangsdato. Det numeriske mål for støtten til overgangen til euroen i Estland blev nået i januar 2011. De estiske myndigheder har arbejdet nært sammen med EU-institutionerne. De estiske myndigheder indgik en partnerskabsaftale med Europa-Kommissionen i 2005 med det formål at styrke og strømline samarbejdet. Aftalen er blevet forlænget flere gange og udløber definitivt ved udgangen af 2011.

Lige siden de første planer om at indføre euroen har Kommissionen bidraget med sin ekspertise på området. Gennem en tilskuds aftale indgået mellem Kommissionen og Estlands finansministerium den 13. juli 2010 har Kommissionen støttet op til 50 % af de tilskudsberettigede udgifter til aflønning af kommunikationseksperter, massemediekampagner, nationale opinionsundersøgelser, seminarer og uddannelsesforanstaltninger samt husstandsdelte materiale. Kommissionen finansierede endvidere en rejsende udstilling om euroen i fire større estiske byer (Tallinn, Narva, Tartu og Rakvere). Udstillingen tiltrak over 65 000 besøgende i de fire byer. Kommissionen har desuden afholdt seminarer for journalister og sørget for trykte publikationer.

Den Europæiske Centralbank støttede den nationale oplysningskampagne ved at uddele publikationer, organisere udstillinger og andre pr-arrangementer samt ved at yde en omfattende hjælp i forbindelse med massemediekampagnen.

Informationskampagnen i Estland bidrog til at sikre en problemfri overgang til euroen. Til trods for en noget forsinket start dækkede kampagnen i tide alle de vigtigste praktiske aspekter af indførelsen af euroen. Opmærksomheden var især rettet mod virksomheder, minoriteter og sårbare befolkningsgrupper. De estiske myndigheder bør overveje fortsat at overvåge opfattelserne af eurorelaterede aspekter og om nødvendigt reagere med informationsaktiviteter.